
Saksnr: 2020/36671-33
Saksbehandlar: Eva Margaretha Ørmen
Vinjevoll

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Hovudutval for samferdsel og mobilitet		27.04.2021

Regional transportplan for Vestland 2022 - 2033 - Løypemelding

Forslag til vedtak

1. Hovudutval for samferdsel og mobilitet stør opp under det vidare arbeidet med Regional transportplan slik det er skissert i saksframlegget.

Samandrag

Fylkesdirektør for mobilitet og kollektivtransport legg med dette fram løypemelding for arbeidet med Regional transportplan for Vestland 2022 - 2033. I saka blir det lagt fram mellombelse forslag til delmål for å sette vidare retning i arbeidet. Delmåla skal bygge oppunder hovudmålet om at «Vestland skal ha eit effektiv, trygt og framtidsretta transportsystem som legg til rette for klima- og miljøvenleg mobilitet og berekraftig samfunnsutvikling».

I saka blir enkelttema trekt fram, for å informere om korleis administrasjonen jobbar med utgreiingane som var bestilt gjennom planprogrammet til RTP.

Håkon Rasmussen
fylkesdirektør

Torill Klinker
seksjonsleiar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

I PS 1/2021 vart det lagt fram ei politisk sak i fylkesutvalet der framdrifta til RTP vart gjort greie for. I saka står det at ny løypemelding med delmål skal leggjast fram før planen blir sendt på høyring.

Vedtakskompetanse

Hovudutval for samferdsel og mobilitet skal særskild arbeide med utforming av mål for verksemda og prioritering for tenestetilbodet. Vedtaket er eit prosessvedtak i planarbeidet, og endeleg handsaming av planen ligg til Fylkestinget.

Vurderingar og verknader

Økonomi:

RTP skal sikre heilskapleg forvaltning av fylket sine ressursar knytt til samferdsel og mobilitet. Planen synleggjer behov og peikar på utfordringar, medan handlingsprogrammet gjer greie for oppfølging av planen.

Klima:

RTP skal sikre heilskapleg forvaltning av fylket sine ressursar knytt til samferdsel og mobilitet. Planen synleggjer behov og peikar på utfordringar, medan handlingsprogrammet gjer greie for oppfølging av planen.

Folkehelse:

RTP skal sikre heilskapleg forvaltning av fylket sine ressursar knytt til samferdsel og mobilitet. Planen synleggjer behov og peikar på utfordringar, medan handlingsprogrammet gjer greie for oppfølging av planen.

Utviklingsplan for Vestland 2020-2024 (Regional planstrategi):

RTP skal sikre heilskapleg forvaltning av fylket sine ressursar knytt til samferdsel og mobilitet. Planen synleggjer behov og peikar på utfordringar, medan handlingsprogrammet gjer greie for oppfølging av planen. Mål og delmål i RTP er med på å bygge opp under måla i utviklingsplanen, og FN sine berekraftsmål.

Konklusjon

Fylkesrådmannen ønskjer i denne saka å legge fram ei løypemelding for arbeidet med regional transportplan. I PS 1/2021 vedtok Fylkesutvalet eit hovudmål og ein vidare framdrift for arbeidet med RTP. Vedtaket har vore eit rettesnor for det vidare arbeidet med planen. Hovudmålet i RTP lyder slik

Vestland skal ha eit effektivt, trygt og framtidsretta transportsystem som legg til rette for klima- og miljøvenleg mobilitet og berekraftig samfunnsutvikling.

Gjennom våren har det blitt lagt fram ei rekke saker som omtalar arbeidet med Regional transportplan. Det er lagt fram eigne løypemeldingar for plantema finansiering og nasjonale ansvarsområde. I tillegg er det lagt fram saker med dei faglege grunnlaga for skredsikring, tunneloppgradering, status på bruer og kaier, og sett retning for arbeidet med strategi for mjuke trafikantar og strategi for berekraftig mobilitet. Fylkespolitikarane har i tillegg fått framlagt rapport om den venta teknologiske utviklinga innan samferdselsfeltet. Samla har desse sakene lagt grunnlaget for arbeidet med delmål.

Under vert det lagt fram forslag til delformuleringar for kvart plantema. Delmåla set retning for arbeidet med plandokumentet, men det kan kome språklege endringar før endeleg plan leggst fram. Det er foreslått til saman 10 delmål, og dei er inndelt etter plantema

Fylkesvegnettet

- Veksten i forfallet på fylkesvegnettet skal stoppast.
- Fylkesvegnettet skal vere opent og trygt å ferdast på.
- Fylkesvegnettet skal planleggast, byggast, driftast og forvaltast på ein miljøvenleg og framtidsretta måte.
- Fylkesvegnettet skal vere sikra og tilpassa framtidige klimaendringar.

Plantema Fylkesvegnettet omhandlar korleis fylkesvegnettet skal forvaltast. Fylkesvegnettet har eit stort forfall, og vedlikehald må difor ha høg prioritet. I tillegg må vi sikre nok midlar til å drifte det på ein forsvarleg måte slik at vegnettet i størst mogleg grad er ope, trygt og tilgjengeleg.

Mobilitet og kollektivtransport

- Vestland skal ha eit velfungerande og berekraftig mobilitetssystem for innbyggjarar og samfunn
- Fleire skal velje å gå, sykle eller nytte kollektivtransport i staden for bil
- Kollektivtenestene skal verte bygd og drifta på ein sosial,- miljømessig,- og økonomisk berekraftig måte

Plantema Mobilitet og kollektivtransport omhandlar sykkel, gange, mikromobilitet, kollektivtransport, drosjenæringa og fly- og flyplassar. Vi skal nytte ulike midlar på ulike plassar for å nå måla, og sikre at alle innbyggjarar har eit minstilbod.

Miljøløftet

- I Bergensområdet skal klimagassutslepp, kø, luftforureining og støy reduserast gjennom effektiv arealbruk og ved at veksten i persontransporten vert teken med kollektivtransport, sykling og gange

Plantema Miljøløftet omhandlar storbyproblematikk som arealutfordringar, kø, luftforureining og støy. Delmålet er det same som hovudmålet i avtaledokumentet, ofte omtala som nullvekstmålet.

Finansiering

- Vestland skal ha ei økonomisk berekraftig forvaltning av samferdselssektoren som gir størst mogleg samfunnsnytte

Plantema Finansiering omhandlar økonomiske verkemiddel for å få meir infrastruktur for pengane, samt korleis få meir pengar til infrastruktur. Bakgrunnen for plantema og målformuleringa er den krevjande økonomiske situasjonen som fylkeskommunen er i. Tema er mellom anna «Meir veg for pengane», private bidrag til kollektivinfrastruktur, bompengar, vegprising og statlege tilskotsordningar.

Nasjonale ansvarsområde

- Vestland skal ha ein tilpassa standard og tryggleik på riksveg, banenett og på farleier.

Plantema Nasjonale ansvarsområde omtalar dei delane av infrastrukturen og verkemidla som ligg til staten. Målformuleringa inneberer at fylket har eit ansvar for å synleggjere for staten kva behov vi har i Vestland.

I den vidare saksutgreiinga går fylkesdirektøren nærare inn på arbeidet som er gjort for dei ulike plantema sidan førre løypemelding (PS 1/2021).

Plantema: Fylkesvegnettet

Under plantema fylkesvegnettet er det allereie lagt fram ei rekke sakar som skildrar prosessen med dei ulike tema, det gjeld også dei faglege grunnlaga for bru og kai, skredsikring og tunnelsikkerheit som er lagt fram i same møte.

Massehandtering

Det er starta opp arbeid med utgreiing som tek med seg alle utfordringar og moglegeheiter innanfor tema. Det er dialog og samhandling med nasjonale og regionale pågåande prosjekt/prosessar, og Vestland fylkeskommune skal nyttegjere seg av ny kunnskap og “best practice” på området.

Strekningvis utgreiingar

Det vert jobba med å lage strekningvis utgreiingar på desse ni strekningane:

- Kystvegen (fv. 57 Knarvik - Dale + til Møre grense)
- Fv. 55 Skjolden - Sogndal, Dragsvik - Vadheim
- Fv.57 Dale - Storehaug (m/arm til Bringeland)
- Fv. 609 Førde - Askvoll - Dale
- Fv. 615 Sandane - Storebru
- Fv. 48 Gjermundshamn - Tysse
- Fv. 79 Granvin - Norheimsund
- Fv. 49 Odda - Austrepollen - Jondal - Norheimsund - Trengereid
- Fv. 500 Austrepollen - Ranavik

Strekningane er valt ut i samband med utgreiinga om å identifisere viktige vegar for næringslivet. Utgreiingane vil vere viktige i arbeidet med å prioritere ulike prosjekt. Det er ofte gevinst å hente i å tenke heilskapleg kring strekningane og dette arbeidet vil syne behov lags heile strekninga både når det gjeld skredpunkt, tunnelar og tilbod for mjuke trafikantar. På seinare tidspunkt vil administrasjonen gjennomføre den same kartlegginga for fleire strekningar.

Plantema: Mobilitet og kollektivtransport

Det er gjennomført ei rekke utgreiingar, og fylkesdirektøren vil i tida framover sjå på korleis vi skal jobbe vidare med plantema, men har trekt fram nokre av dei sentrale punkta i denne utgreiinga.

Strategi for berekraftig mobilitet

Strategi for berekraftig mobilitet har som formål å sette retning for korleis vi skal utvikle et velfungerande og berekraftig mobilitetssystem for innbyggjarar og samfunn i Vestland med:

- god integrasjon mellom alle transportformer
- teknologi som brukast smart til å løyse brukaren sine behov på en effektiv måte
- innkjøp som brukast strategisk for å oppnå berekraftige løysningar

I samband med strategien er det gjennomført utgreiingar for hurtigbåt, skreddarsydde reisetilbod, skuleskyss og fly. Formålet er å sjå alle typar offentleg transport i samanheng. Tenestene skal vere tilpassa marknadsgrunnlaget, og for enkelte transportformer er det viktig med god dialog med kommunar og regionråd for å finne riktig tenestnivå, det gjeld særleg flytilbodet. FOT-ruter med fly er ei ny oppgåve for fylkeskommunen og arbeidet med klargjering til anbudsprosessen må starte opp hausten 2021.

«Blå bybane» er eit omgrep som rommar mange ulike konsept og idear om korleis ein kan få til gode transportløysingar på sjø. Utviklinga av teknologiske moglegheiter for nye båtkonsept, for løysingar for nullutslepp og kostnadene ved dette er i rask utvikling. Slike utgreiingar er i stor grad «ferskvare», og vil måtte ta for seg ein konkret geografi. Det er sett som viktig å få fram eit kunnskapsgrunnlag til RTP som kan stå seg noko over tid, og gje grunnlag for at fylkeskommunen kan peike ut kursen og prioriteringar på dette området. Det er difor gjennomført ei kartlegging av ulike konsept, med føremål å tydeleggjere og sortere i moglegheitene.

Fylkesdirektøren ser det som viktig at tilbodet på sjø utviklast som ein integrert del av det berekraftige mobilitetssystemet, og er knytt til strategi for berekraftig mobilitet. Nokre av utfordringane som det blir peika på i utgreiinga er kostnader ved overgang til ny teknologi og eit relativt svakt kundegrunnlag for båtruter.

Framtidas båtsamband vil ikkje vere drive med fossil energi. Det betyr at nye båtsamband ikkje kan planleggast for bruk av konvensjonell diesel, og at eksisterande samband må få løysingar for null- og lågutslepp etter kvart som dette er teknisk og økonomisk mogleg.

Utvikling av båtsamband må vere knytt til mål om eit betre mobilitetstilbod, men også til byutvikling, betre framkome, utvikling av region og distrikt eller innovasjon og næringsutvikling. I val av løysingar må fylkeskommunen vere bevisste på kva som er vårt oppdrag og rolle som mobilitetsaktør, og legge berekraftsprinsippa til grunn. Fylkeskommunen bør følgje med på utviklinga av innovative konsept og halde dialog med aktuelle innovasjonsmiljø.

Plantema: Miljøløftet

Byutgreiing

Det er gjennomført ei oppdatert byutgreiing som ser på korleis ulike restriktive tiltak kan bidra til måloppnåing av nullvekstmålet innanfor byvekstavtalen sitt avtaleområde. Tiltaka det har blitt sett på er arealtiltak, vegprising og parkeringsrestriksjonar. Resultata er i stor grad samsvarande med

tidlegare resultat, men lågare forventa befolkningsvekst gjer det noko lettare å nå målet. For at det skal vere attraktivt å sette frå seg bilen er det i tillegg viktig at vi bygger opp gode alternativ for berekraftig mobilitet.

Innfartsparkering

Gjennom Miljøløftet er det sett ned ei arbeidsgruppe som skal utarbeide nye retningslinjer for innfartsparkering. Arbeidsgruppa skal mellom anna gjera strategiske vurderingar av behov for eksisterande og eventuelt nye innfartsparkeringsanlegg, lokalisering innanfor avtaleområdet, og retningslinjer for brukarbetaling.

Korona har utfordra nullvekstmålet

Stengde skular, mykje bruk av heimekontor og redusert behov for fritidsreiser endra transportbehova i heile samfunnet, og 2020 var eit kriseår for kollektivsektoren. Vi har fått gjennomført ei undersøking som syner at passasjertala vil auke gradvis i åra framover, men at dei vil stabilisera seg om lag 10% under 2019-tala. Undersøkinga syner også at bustadpreferansane våre er i endring, og at korona i nokon grad har utfordra visjonen om det gode livet i den tette byen. Fleire ynskjer no å bu meir romsleg, lenger frå sentrum. Desse trendane vil over tid kunne påverke areal- og transportbehova i byområda, og såleis utfordre nullvekstmålet.

Plantema: Finansiering

Innanfor plantema finansiering er det jobba mykje med innretninga på korleis vi skal finansiere gode tiltak og korleis vi kan inngå avtalar for å legge til rette for gode samarbeid. I RS 38/2021 vart det lagt fram ei eiga løypemelding for arbeidet med plantemaet.

Plantema: Nasjonale ansvarsområde

Stortingsmelding om NTP 2022-2033 vart lagt fram fredag 19.mars, og skal handsamast i Stortinget i juni. I RS 35/2021 vart det lagt fram eiga løypemelding om plantema Nasjonale ansvarsområde. Omtalen i plantemaet vil bli justert ut i frå innhaldet i stortingsmeldinga.

Vidare framdrift

Framdriftsplanen for arbeidet med RTP er skissert i figuren under. Neste steg er at fylkesdirektøren ferdigstiller eit høyringsutkast som vil kome til politisk handsaming i mai (SAMO) og juni (FUV).

